

Szerkesztőségi iroda:

Csik-Szereda

Györgyjakab Márton
könyvkereskedése

hová

a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hir-
detések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Hirdetési díjak

a legolcsóbban számítottak
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.

Nyilvántartási díjak

soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla,

Kiadó- és laptulajdonos: Györgyjakab Márton.

FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Vitos Mózes a központban.

Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Molnár József

ország. képv. a nemzetiségi kérdésről.

Vármegyénk központi választó kerületének országgyűlési képviselője Molnár József, mint minden évben, úgy az idén is felszólalt a most folyó költségvetési vita alkalmával. A pénzügyi helyzet beható kritikája után különösebben a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott. Az érdekes és szép beszédnek a nemzetiségi kérdésre vonatkozó részét, melyet a ház minden tagja feszült figyelemmel hallgatott végig, a következőkben adjuk:

T. ház! Azok a nagy politikai eredmények, amelyek kisebb mérvben a felvidéki tótoknak, nagyobb mérvben az erdélyi részekben a románoknak egyetértő mozgalmában nyilvánulnak, nagyobb dolgokat takarnak, mint egyes izgatók és bujtogatók félszélődéseit, mint a magyarok elleni gyűlölet, mint a magyar kormányzással való elégedetlenséget. Az a ki a helyszínen, és nem hivatalos jelentésekből látja a románok által lakott vidékeken az ő politikai eljárásukat, kivált az erdélyi részekben: megdöbbenve fog az előtt meghajolni. Bizonyos politikai önérzet mozgatja őket. Lehet, hogy tán politikai belátásuk rövidlátása okozza, de tény, hogy intelligenciájának tekintélyes részét megkapta politikai jövőjük az a nagy ábránd képe, mely a Magyarország szétdarabolása után következő Dákoromániából áll. Ez a baj tényleg meg van, s azon nem lehet segíteni tanárok kinevezésével, vagy egyes papok segélyezésével, sőt keveset segít rajta a magyar társadalom is. Mert kik el vannak telve politikai missziójuk öntudatával, míg abból nem vetkeznek le, nem is közelednek hozzánk és meg sem is értnek.

S vajjon mi növelhette a románoknak

politikai missziójuk iránti bizalmát oly nagyra? Első sorban kétségtelenül az a rövidlátásuk, hogy ábrándjukat megvalósíthatónak vélik a nélkül, hogy előbb a magyar és román fajnak ne élet-halál harcra kellenjen azért vivnia; pedig e harcra sem mi, sem ők nem látják hasznát. De hibásak vagyunk mi is, illetőleg a koronázást követett kormányzási rendszer, mely tirt olyan jeleket, hogy a politikai ábrándozók előtt valószínűvé tette elveik véghez vitelét.

Az a román, a ki látja, hogy Magyarországon az erő és a fegyver nem a magyar kormány kezében van, a ki látja, hogy a magyar államot megvédő hadseregben mindenkinek, tótnak, románnak és magyar-nak az osztrák parancsol németül; (Ugy van! a szélső baloldalon), a ki látja, hogy a magyar állam polgár nem lehet a saját hazáját megvédő hadseregben tiszt, ha nem tud németül, (Ugy van! a szélső baloldalon), sőt nem lehet megyei hivatalnok sem, mert hisz a legutóbbi belügyminiszeri leirat szerint a német katonai ábrándozók is kell elintéznie, (Ugy van! a szélső baloldalon), ha ezzel szemben látja, hogy akárhány nem magyarjuku állampolgár nagy magyar méltóságot és magyar hatalmat foglalhat el, sőt bírhat a főrendiházban törvényhozási joggal is, a nélkül, hogy követelnék tőle a magyar állam hivatalos nyelvének tudását, (Élénk helyeslés a szélső baloldalon) a ki látja, hogy lehet mindenki e nyelv tudása nélkül is püspök, tábornok, hadtestparancsnok, pedig ezek mindegyike magyar alattvalók fölött bír óriási hatalommal; a ki mindezt látja, okvetlenül zavarba jő, vajjon az állam egészen magyar állam? (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Hozzájárul ehhez, hogy a magyar törvényhozás és különösen ennek akcióit vezető kormány 26 év óta nem mert hozzányulni azon hatalmi eszközökhöz, amelyek egyedül hivatvák a román és min-

den idegen érzelmi agitátor előtt kézzel foghatóvá tenni, hogy ez a magyar állam a jövőben is mindig magyar állam akar maradni. Sőt tovább megyek; azt a szörmen-tén bánással (Igaz! Ugy vad! a szélső baloldalon) kicsinyíteni, elfeledtetni igyekeznek; valamint az a lanyhaság, a melylyel a kormány esetleg az elégtételt követeli, midőn a katonaságnak egyik-másik tagja megsérti a magyar nemzeti érzületet, sőt némelykor az eredménytelenség ily ügyekben nem okvetlenül oda kell, hogy vezesse az illető román agitátor érzelmi embert, hogy itt nincs meg a kellő erély, nincs meg a kellő erő csak azt akarai, a mit a magyar nemzeti állam érdeke kizárólag parancsol. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

És vajjon nem-e bizonyos apathiát, nem a magyar állam jövője iránti bizalmatlanságot jelent sok oly jelenség, a mely feltűnik a kormányzásban. Törvénybe van iktatva minden görög katolikus és görög keleti egyház autonómiájával szemben a legfőbb felügyeleti jog, törvénybe van iktatva a kongresszusi határozatoknak a szervezeti szabályoknak legfőbb megerősítési joga, és mégis mindez akként gyakoroltatik, hogy nálunk épen a nem magyar ajku papoknak legnagyobb része a leghatalmasabb ellensége a magyar állameszmének. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.) Hát a törvény ezen rendelkezése mellett nincsen a kormánynak és a főpapoknak hatalma arra, hogy a lelkészeknek ily irányban való nevelését megakadályozzák, vagy lehetetlenné tegyék? És nem furcsa állapot-e az is, hogy törvényben van ki mondva a magyar nyelvnek kötelező oktatása a népiskolákban (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon) és részben a világos törvény kijátszatik, másrészt pedig kevés eredményt mutat fel a végrehajtó hatalom és összes tanfelügyelőink, az összes főispánok szemellettára. (Igaz! Ugy van! a szélső balon)

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

P á r b a j .*)

Az első ur megszólította a pinczért.

— Pinczér, egy beefsteaket.

A második ur is felszólalt:

— Nekem is egy beefsteaket.

— Az enyémet salátával.

— Az enyémet saláta nélkül.

— Félig kisülve.

— Egészen kisülve.

Az az ur, a ki félig kisülve kívánta a beefsteaket, odafordult az „egészen kisülve“ urhoz és dühösen megszólította:

— Uram, tréfát akar belőlem üzni?

— Már miért gondolja ezt?

— Mert én salátával rendelem a beefsteaket, ön saláta nélkül; én félig kisülve, ön egészen kisülve. Ugy látszik, belém akar kötni.

— Bocsánat, de...

— Vagy pedig sulyt fektet arra, hogy semmit se tegyen úgy, mint a többi emberek! Ön eredeti ember!

„Egészen kisülve“ azt hitte, hogy a szomszédja be van csipve s azt szinlelte, mintha nem hallott volna semmit, mikor egyszerre csak hatalmas hümmögéssel figyelmeztették, hogy még valaki van ott.

*) A Magyar Dekameron új füzetéből.

Megfordult és ráismert a főfelügyelőre, a ki a szomszéd asztalnál ebédelt.

Ismeri az olvasó a felügyelőt?

Ez egy kövér, kíváncsi és fecsegő ur, a ki folyton a mások dolgaiba avatkozik és szabad óráiban hirmondással foglalkozik.

Megvetik, de köszöntik. Mindenki azon van, hogy tetszését megnyerje. Ép oly önféjű, mint ostoba, de a mellett igényteljes és kegyetlen. Sok bátor és érdemteljes ember szenvedett már hajótörést életpályáján, mivel nem akart előtte kalapot emelni.

Ép mikor „félig kisülve“ azt mondta szomszédjának: „Ön eredeti ember“, a felügyelő, a ki kirántott pontyot ebédelt, megfordult s mereven maga elé nézve, azt mondta:

— Hm! Hm!

Bizonyára nem volt semmi ok a haragra.

De a szerencsétlen „egészen sülve“, a ki az imént még oly békeszerető volt, így okoskodott magában:

— Nem léphetek vissza, mert a főfelügyelő a ki mindent hallott, fecsegni fog.

Azért odafordult „félig kisülve“-hez s így szólt:

— Kérem a névjegyét; itt van az enyém.

A csere megtörtént s a két ellenfél elolvasta egymás nevét. Rokonok voltak, a kik husz évi távollét után, mely idő alatt a legrokonszenvesebb leveleket váltották, ebben a vendéglőben adtak

egymásnak légyottot, a hol egymás mellé kerültek ismeretlenül.

Mind a kettőben meg volt a hajlam, hogy a másiknak nyakába boruljon, de ott volt a veszedelmes főfelügyelő, a ki folyton hümmögött.

Mind a két ellenfél büszke magatartással így szólt:

— Tehát holnapra, uram!

A vendéglő előtt „egészen kisülve“ megállt s így gondolkodott:

— Unokaöcsém eredeti embernek nevezett, de ebben nincs semmi sértő. Nem haragszik reám s én se látok okot rá, hogy gyűlöljem. A főfelügyelő előtt azonban ki akartunk magunkért tenni. Megkérdezem Tripotot barátomat, a ki oly kényes a becsület dolgában: neki már husz párbaja volt és legjobban érti, hogyan kell az efféle békés uton kiegyenlíteni.

Pedig Tripotot, a ki oly kényes volt a mások becsületére, még soha sem verekedett s nem mutatott ilyesmire hajlamot.

Az volt a szerencséje, hogy husz párbajban, melyeknek hire az újságok útján elterjedt, mint tanu szerepelt s a passzív szerep, mely neki ilyen alkalommal kijutott, az emberek emlékezetében féltelmes jelleget öltött. Azt mondták róla:

— Tripotot? Várjon csak! Hiszen ennek

üzönnel voltak már párbajai. Legalább is ötvenszer olvastam nevét. Kitűnő vivó!

Nem történt a párbaj a nélkül, hogy a felek így nem okoskodtak volna:

Szám. 17—1893.

Árverezési hirdetemény.

Csik-Sztsimon község képviselő-testületének folyó évi november hó 6-án 17 szám alatt hozott határozata következtében a kir. kincstártól haszonbérbe kivett kizárólagos szesz italmérsi jogát; valamint a bor italadó, hus-, sör- és cukor fogyasztási adók beszedési jogát **1893. november hó 29-én nyilvános árverésen** 1894. január 1-től 1894. december hó 31-ig (egy évre) a legtöbbet ígérőnek albérletbe adja a község házánál.

A kikiáltási ár 1639 frt 70 krban állapítatik meg, melynek 10%-át árverezni szándékozók kötelesek az árverezés megkezdése előtt az árverező bizottság kezéhez lefizetni, írásbeli zárt ajánlatok bánatpénzzel ellátva, szintén az árverés megkezdése előtt elfogadtatnak, az árverési feltételek a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A község előljárósága:

Csik-Sztsimon, 1893. november 6 án.

Bodó József, **Veress Ignác,**
k. jegyző. 1-2 bírő.

Árverési hirdetemény.

Csik-Tusnád község képviselő-testületének 1893. évi október 29-én hozott határozata értelmében a magas kormánytól bérletbe kivett kizárólagos szesz italmérsi jogosultság folyó évi november hó 26-án délelőtt 9 órakor Csik-Tusnád község házánál nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek albérletre fog adni. Ugyanez alkalommal leendő albérletre fog ruháztatni a bor-, sör-, cukor- és husfogyasztási adóknak beszedési joga is. Kikiáltási ár 1800 frt.

Kötelesek árverezni kívánók a kikiáltási ár 10 százalékát az árverezés megkezdése előtt az árverező bizottság kezébe letenni. Írásbeli zárt ajánlatok az árverezés megkezdése előtt megfelelő bánatpénzzel ellátva szintén elfogadtatnak.

Az e tekintetben hozott feltételek hivatalos órákban a község házánál bárki által betekinthező.

Az előljáróság:

Csik-Tusnád, 1893. október 29.

FERENCZY BÉLA, **BARTHA GYÖRGY,**
k. jegyző. 1-2 k. bírő.

Árverezési hirdetemény.

Csik-Verebes község képviselő-testületének 1893. november 5-én hozott határozata következtében a magas kormánytól bérletbe kivett kizárólagos szesz italmérsi jogosultság, valamint a fogyasztási adók beszedési joga **folyó évi december hó 1-én délelőtt 9 órakor** Csik-Verebes község házánál nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek albérletre fog adni.

Kikiáltási ár a fenti összes jogokra nézve 500 frt.

Kötelesek árverezni kívánók a kikiáltási ár 10%-át az árverezés megkezdése előtt az árverező bizottság kezébe letenni. Írásbeli zárt ajánlatok az árverezés megkezdése előtt megfelelő bánatpénzzel ellátottan szintén elfogadtatnak.

Az e tekintetben hozott feltételek hivatalos órákban a község házánál bárki által betekinthezők.

Az előljáróság:

Csik-Verebesben, 1893. november 5-én.

GÁL JÁNOS, **FERENCZY BÉLA,**
közs. bírő. 1 3 k. jegyző

Szám 1296—1893.

Árverezési hirdetemény.

Csik-Csátószeg községében és területén a községi képviselőtestületnek október 24 én hozott határozata következtében a magas kormánytól bérletbe kivett kizárólagos szesz italmérsi jogosultság **folyó évi november hó 30-ik napján** Csik-Csátószeg község házánál az 1894-ik évre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek albérletbe fog adni; valamint albérlet a bor, hus, cukor-, sörfogyasztási adók beszedési jogával is meg fog bizatni, a magas kincstárral kötött szerződés szerint.

Kikiáltási ár 1091 frt 69 kr.

Kötelesek árverezni kívánók a kikiáltási ár 10%-át az árverezés megkezdése előtt az árverező bizottság kezébe letenni. Írásbeli zárt ajánlatok megfelelő bánatpénzzel elfogadtatnak. Az árverezési feltételek a község házánál betekinthezők.

Csik-Csátószeg, 1893. november 3-án.

Bodó József, **Erőss Antal,**
k. jegyző. 2 2 bírő.

400 drb !!

nagy, kék zománczott pléh-fazék van rak-táronon, melyeket előnyösen alkalmlilag vettem s fele áron elárúsitom. Ajánlom olcsóságánál fogva különösen zsirnak, melyben a zsír sem nem avasodik, sem nem rozsdázik meg.

Tisztelettel:

Gál József.

2-

1447-893.

Arverési hirdetemény.

Káson-Feltiz, K.-Altiz és K.-Impér községek a magas kincstártól haszonbérbe vett kizárólagos szesz italmérsi jogosultságot **folyó november hó 28-án délelőtt 9 órakor** Káson-Altiz község házánál az 1894-ik évre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek alhaszonbérletre adják, s ugyan ez alkalommal a leendő alhaszonbérlet a bor-, sör-, cukor-, és husfogyasztási adók beszedésére is irt évben kötelezetni fog.

Kikiáltási ár 4004 forint.

Köteles árverezni akaró a kikiáltási ár 10 százalékát az árverés megkezdése előtt az árvereztető bizottság kezébe letenni, az írásbeli zárt ajánlatok megfelelő bánatpénzzel látandók el. A további feltételek a körjegyzői irodán Altizen meg-láthatók.

Káson-Altizen, 1893. évi november 8-án.

BQCSKOR KÁROLY, **ANDRÁS LAJOS,**
k. jegyző. bírő.
BODÓ FERENCZ, **BENE ANDRÁS,**
bírő. bírő.

Sz. 1534—93.

Hirdetemény.

Alulirt előljáróság közlirré teszi, hogy a községünkben gyakorolandó italmérsi jog, a fogyasztási adók kezelési jogával együtt **f. évi november 28-án d. e. 9 órakor** Csik-Dánfalva község házánál bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 1821 frt.

Egyéb feltételei a bérletnek alattirt előljáróságnál betekinthezők.

Cs.-Dánfalván, 1893. nov. hó 1-én.

Kovács János **Székely András**
k. jegyző. 2 községi bírő.

A Gyergyói Első Takarékpénztár-Részvénytársaság ma tartott igazgatósági gyűlésén elhatározta s ezennel tudomásul hozza, hogy tekintettel a pénzpiacz kamatlábjának emelkedésére, az új betétek kamatlábját folyó évi november hó 1-től, a régi betéteket pedig a betevők jelentkezése nélkül 1894. évi január hó 1-től — egyebekben az eddigi feltételek mellett — **5%-ra emeli.**

Gyergyó-Szentmiklóson, 1893. okt. 30.

2 3

Az igazgatóság.

Tisztán kölcsönös. Részvényei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb pénzüintézet a világon.

Biztosítéki alapja

902 millió frank.

THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.
Alapítatott 1843.

Biztosít:

emberéletet a legkülönbözőbb és legelőnyösebb módzatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál

az **ERDÉLYRÉSZI ALIGAZGATÓSÁG** Kolozsvártt.

Nincs gazda, nincs község vagy egyházmegye, kik ha nálam rendelnek, előnyben ne részesülnének bárki ajánlatával szemben !!

Gazdaközönségünk, Egyházmegyék és Községeknek!

Ajánlok kerülő. Vidats, Gubitz és Sack féle **ekéket**. Hegyvidéki váltó és két testü, váltva forgató **iker ekéket**. Láncc boronákat, két vagy három tagu **rézsut boronákat**. Kézi és löerejü, szórva és sor-vetőgépeket. Legújabb **kaszáló- és aratógépeket**, kéveköttövel és a nélkül. Kézi, löerejü és gőz-csépőgépeket. Szénalorgató, gyújtó és sajtolókat. Járgány vagy gőzzel hajtható egy- és kétkötvü **örlo malmokat** szitaszerkezettel.

Szeeskavágókat 2 késsel 30 frtól 60 frtig, ugyanaz dobrendszerü 3 késsel 30 frt, 4 késsel 36 frt.

A legújabb **tégla, cserép és agyagcső sajtoló gépeket**, egy vagy két ló, vagy gőz általi hajtásra, mely óránkint 200—1000 téglát készíthet. Szeszgyárak teljes berendezéséhez szükségeltet.

Tüzmentes és betörés ellen biztos **pénz- és okmány-szekerényeket**.

Valódi Wertheim kasszákat

Nro 0	0 fél	1-es	2-ös	3-as	4-es	5-ös
70 frt.	85 frt.	100 frt.	120 frt.	140 frt.	160 frt.	180 frt.

mindenik b é r m e n t v e szállítva.

Templom berendezéseket és forgatható vaskoronájú **harangokat**, az orgona hangjai szerint hangolva és egészen kovácsolt vasból készült **harang-állványokat**, bérmentesen bármely községnek tornyában felállítva, a harang réznek kilóját 1 frt 70 krért számítva.

Tüzoltói teckendőket, személyi felszereléseket és egyéni ruházatok, a községi köteles tüzoltók részére előirt szabályok szerint u. m. borsapkat 90 kr, karövet 25—40 kr, sisakot 2—3 frtig, riadókürtöt 3 frt 50 król 5 frtig, jelzősipokat stbbieket rendivül olcsó árban, valamennyi budapesti szállító árainál sokkal olcsóbban!

RIEMER EDE,

1-10

Elő Székely Gép- és Tüzoltószerek raktára Székely-Udvarhelyen.

Árjegyzékek, minták és költségvetések bérmentesen küldetnek!

Minden gépet a megrendelőhöz legközelebb levő vasúti állomáig bérmentesen szállítok! Jö, olcsó és pontos készletgárról jó hírvérem kéréséért!